

Jaarrekening 2018

**Stichting Aafje thuiszorg huizen
zorghotels**

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2018

5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	1
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	2
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	3
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	11
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	22
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	23
5.1.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2018	24
5.1.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	34
5.1.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	35
5.1.11	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	36
5.1.12	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	37
5.1.13	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018	42
5.1.14	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	45

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	46
5.2.2	Statutaire regeling omtrent winstbestemming	46

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	975.000	0
Materiële vaste activa	2	108.329.846	104.244.542
Financiële vaste activa	3	23.975	24.050
Totaal vaste activa		109.328.821	104.268.592
Vlottende activa			
Voorraden	4	190.761	147.670
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	4.799.966	3.738.057
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	845.330	525.126
Debiteuren en overige vorderingen	7	14.842.345	13.136.932
Liquide middelen	8	30.328.160	21.871.421
Totaal vlottende activa		51.006.562	39.419.206
Totaal activa		160.335.383	143.687.798
	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	9	45	45
Bestemmingsreserves		1.200.000	0
Bestemmingsfondsen		43.015.753	38.328.617
Algemene en overige reserves		7.272.262	5.349.521
Totaal groepsvermogen		51.488.060	43.678.183
Voorzieningen	10	3.612.759	2.928.751
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	64.466.816	57.775.300
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6	49.181	25.931
Overige kortlopende schulden	12	40.718.567	39.279.633
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		40.767.748	39.305.564
Totaal passiva		160.335.383	143.687.798

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	15	231.195.733	216.188.452
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	16	4.887.993	3.792.880
Overige bedrijfsopbrengsten	17	9.946.824	6.151.094
Som der bedrijfsopbrengsten		246.030.550	226.132.426
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	172.317.249	164.045.404
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	14.299.290	10.252.161
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	316.207
Overige bedrijfskosten	21	47.822.531	45.371.416
Som der bedrijfslasten		234.439.070	219.985.188
BEDRIJFSRESULTAAT		11.591.480	6.147.238
Financiële baten en lasten	22	-3.068.167	-3.010.889
RESULTAAT UITGEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		8.523.313	3.136.349
Vennootschapsbelasting	23	-713.436	-163.727
RESULTAAT BOEKJAAR		7.809.877	2.972.622
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2018 €	2017 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve		1.200.000	0
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		4.687.136	2.361.054
Algemene / overige reserves		1.922.741	611.568
		7.809.877	2.972.622

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat voor vennootschapsbelasting			11.591.480		6.147.238
Vennootschapsbelasting			-713.436		-163.727
Bedrijfsresultaat na vennootschapsbelasting			10.878.044		5.983.511
 Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	2,18	14.299.290		10.387.730	
- mutaties voorzieningen	9	684.008		-216.742	
			14.983.298		10.170.988
 Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	3	-43.091		192.471	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	-1.061.909		1.826.917	
- vorderingen	6	-1.705.338		-1.018.950	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	5	-296.954		-1.966.550	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	11	1.438.934		-6.594.992	
- kortlopend bankkrediet	11	0		0	
			-1.668.358		-7.561.104
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			24.192.984		8.593.395
 Ontvangen interest	21	6.329		4.771	
Betaalde interest	21	-3.074.496		-3.015.661	
Deelnemingen		0		0	
Ontvangen dividenden		0		0	
			-3.068.167		-3.010.890
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			21.124.817		5.582.505
 Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-18.396.870		-16.057.095	
Desinvesterings materiële vaste activa	1	37.226		1.078.653	
Investerings immateriële vaste activa	1	-999.950		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-19.359.594		-14.978.442
 Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	12	9.500.000		0	
Nieuw geactiveerde huurverplichting	11	0		6.263.483	
Aflossing huurverplichtingen	11	-873.024		-390.879	
Aflossing langlopende schulden	10	-1.935.460		-2.601.267	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			6.691.516		3.271.337
 Mutatie geldmiddelen			8.456.739		-6.124.600
 Stand geldmiddelen per 1 januari	7		21.871.421		27.996.021
Stand geldmiddelen per 31 december	7		30.328.160		21.871.421
Mutatie geldmiddelen			8.456.739		-6.124.600

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels te Rotterdam (voorheen: De Stroom Opmaat Groep) is opgericht op 11 oktober 2006 en voortgekomen uit de fusie tussen Stichting Opmaat te Zwijndrecht, Stichting De Stroom te Rotterdam en Stichting Valckensteijn te Rotterdam.

De activiteiten van Stichting Aafje richten zich binnen de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Dordrecht, Hendrik Ido Ambacht, Ridderkerk, Rotterdam en Zwijndrecht op diensten binnen de volgende sectoren:

- Verpleging en Verzorging
- Thuiszorg WLZ
- Thuiszorg WMO
- Geriatrische Revalidatie Zorg (ZVW)
- Voedingsvoorlichting en dieetadvisering
- Verstrekken van Verpleegartikelen

Fusie Aafje en ZorgBreed

Op 1 januari 2018 is Stichting Aafje juridisch gefuseerd met de Stichting ZorgBreed. De juridische fusie heeft tot gevolg dat alle activa en passiva van Stichting ZorgBreed per 1 januari 2018 onderdeel zijn van de enkelvoudige jaarrekening van de Stichting Aafje. Deze fusie is verwerkt als een transactie onder gemeenschappelijke leiding waarbij de activa en passiva van Stichting ZorgBreed op basis van gehanteerde boekwaardes ("pooling of interest methode") zijn opgenomen in de enkelvoudige balans van de Stichting Aafje, als of de belangen altijd al bij elkaar waren. De vergelijkende cijfers zijn aangepast. De verwerking heeft effect op vermogen en resultaat van 2017: Het eigen vermogen steeg met € 2.446.493 en het resultaat steeg met € 1.229.889.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken. Vanwege de fusie met Stichting ZorgBreed per 1 januari 2018 zijn in de vergelijkbare cijfers ook de cijfers van Stichting ZorgBreed opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Aafje.

De financiële gegevens van de stichtingen en vennootschappen die tot Stichting Aafje behoren zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De consolidatie betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal Stichting Aafje	Aandeel in geplaatst kapitaal Aafje Beheer B.V.
Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels	Rotterdam		
Aafje Beheer B.V.	Rotterdam	100%	
Aafje Facilitair B.V.	Rotterdam		100%
Aafje Hulpthuis BARR B.V.	Barendrecht		100%
Aafje Hulpthuis Drechtsteden B.V.	Dordrecht		100%
Aafje Hulpthuis Rotterdam B.V.	Barendrecht		100%
Aafje Hulpthuis Flex B.V.	Barendrecht		100%
Avicen Rijnmond B.V.	Rotterdam		100%

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich aan de Beleidsregel toepassing WNT gehouden en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Aafje.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financial lease

Huurcontracten geassocieerd als financial lease zijn opgenomen in de balans.

De contante waarde van de toekomstig te betalen huurtermijnen zijn zowel verantwoord onder de materiële vaste activa als onder langlopende leningen.

Immateriële en materiële vaste activa

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Goodwill: 10%
- Bedrijfsgebouwen: 2, 2,5 en 3,33%.
- Machines en installaties: 5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5 en 10%.

Afschrijvingstermijnen worden aangepast als de feitelijke gebruiksduur kleiner is dan de duur waarover wordt afgeschreven.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde volgens de vermogensmutatiemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen van deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De volgende deelnemingen welke niet zijn meegenomen in de consolidatie betreffen de volgende vennootschappen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal Stichting Aafje
Transmitt Revalidatiezorg B.V.	Rotterdam	50%
Martha Flora Rotterdam B.V.	Rotterdam	25%

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden, die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet zal worden terugverdiend. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom, die het actief naar verwachting zal genereren of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Stichting Aafje beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge artikel 3 van de WLZ.

Stichting Aafje heeft overeenkomstig RJ 121 getoetst of de boekwaarde nog kan worden gerealiseerd uit de toekomstige opbrengsten.

Stichting Aafje heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van dit vastgoed benaderd en vergeleken met de boekwaarde van dit vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2018. De vergelijking heeft plaatsgevonden op twee groepen namelijk de verzorgings- en verpleeghuizen enerzijds en de zorghotels anderzijds. Beide zijn te beschouwen als aparte kasstroom genererende eenheden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- een resterende levensduur van gemiddeld 13 jaar;
- gemiddelde bezettingsgraad van 97% in de verzorgings- en verpleeghuizen en 92% in de zorghotels;
- groei en samenstelling cliëntenpopulatie (ZZP mix);
- vervangingsinvesteringen tot het niveau welke noodzakelijk worden geacht om het betreffende vastgoed tot aan einde levensduur in gebruik te houden;
- een disconteringsvoet van 4,65%;
- indexering kasstromen met 2% per jaar.

Het verschil tussen de boekwaarde per 31 december 2018 en de contante waarde van de toekomstige kasstromen bedraagt voor de verzorgings- en verpleeghuizen € 46 miljoen. Dit betekent dat er per ultimo 2018 geen aanpassingen gedaan hoeven te worden aan de waardering van de verzorgings- en verpleeghuizen op grond van de hierboven beschreven impairmenttoets.

Het positieve verschil tussen de boekwaarde per 31 december 2018 en de contante waarde van de toekomstige kasstromen was voor de zorghotels € 0,05 miljoen. Dit betekent dat er per ultimo 2018 geen aanpassingen gedaan hoeven te worden aan de waardering van de zorghotels op grond van de hierboven beschreven impairmenttoets.

Vaste activa - schattingswijziging

Onder het oude regime van volledige nacalculatie van goedgekeurde investeringen werden aanloopverliezen en aanloopkosten afgeschreven over een periode van 50 jaar. Met ingang van boekjaar 2018 worden deze aanloopverliezen en aanloopkosten inzake bedrijfsgebouwen direct ten laste van het resultaat genomen. Resterende boekwaarde van aanloopverliezen en aanloopkosten zijn afgeboekt. Dit heeft in 2018 geleid tot een extra last van € 1,8 miljoen.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Hiervoor is geen voorziening voor incourantheid opgenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan banken onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Toelichting onzekerheden ten gevolge van sectorontwikkelingen Geriatrische Revalidatiezorg

Vanaf de overgang van de Geriatrische Revalidatiezorg naar de zorgverzekeringswet in 2013 is er sprake geweest van landelijke normonduidelijkheid met betrekking tot de omzetverantwoording van de Geriatrische Revalidatiezorg in de zorgsector. Belangrijkste oorzaken van de landelijke normonduidelijkheden vinden hun oorsprong in het ontbreken van een landelijk controleprotocol GRZ, alsmede heldere normen in de contractafspraken met de zorgverzekeraars. Vanwege het ontbreken van heldere normen aangaande de omzetverantwoording Geriatrische Revalidatiezorg bestaat er de onzekerheid of de omzetverantwoording, zoals verwerkt in de jaarrekeningen 2014 tot en met 2016 bij materiële controles door zorgverzekeraars, in de toekomst zal leiden tot correcties.

Vanaf 2017 hanteert Aafje een triage systematiek, waarbij beschikbare normen en richtlijnen in de sector zijn vertaald naar een kader waarmee per cliënt kan worden bepaald of er recht bestaat op Geriatrische Revalidatiezorg. Het management van Aafje schat in dat er met toepassing van dit kader voor de schadelastjaren vanaf 2017 geen onzekerheid meer bestaat omtrent de omzetverantwoording Geriatrische Revalidatiezorg.

Tevens is schattingsonzekerheid ten aanzien van het bepalen van de uitloopschade van het onderhanden werk en hiervan afgeleid de schadelastprognose 2018. Aafje heeft de uitloopschade ingeschat op 8.3% (voorgangsperscentage 2018 91,7%) van de per 31 december 2018 onderhanden DBC's. De werkelijke schadelast 2018 zal afwijken van de schadelastprognose 2018 welke is gehanteerd ten behoeve van het bepalen van de waardering van de onderhanden DBC's in de jaarrekening 2018.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Ten aanzien van overschrijdingen op schadelastafspraken wordt een reservering opgenomen.

Bij het bepalen van de omzet uit prestatiebekostiging DBC zorgproducten heeft Stichting Aafje de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd, zoals opgenomen in paragraaf 5.1.4.3 van deze jaarrekening.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen reële waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen met uitzondering van de voorziening jubileumverplichtingen. Gezien de looptijd van deze voorziening is deze contant gemaakt tegen een rentevoet van 1,31%.

- Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op het personeelsbestand per ultimo 2018, rekeninghoudend met de blijfkans van de medewerkers. Deze blijfkansen worden gezien de opbouw van het werknemersbestand in het algemeen representatief geacht voor de toekomst.

- Voorziening Arbeidsongeschiktheid (langdurig zieken)

De voorziening betreft de nominale waarde van de te vergoeden salariskosten bij langdurige ziekte.

De berekening is gebaseerd op een gemiddelde vergoeding van 70% van het salaris inclusief opslag sociale lasten en loonheffing.

- Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening betreft de geschatte kosten voor het uitvoeren van in 2013 opgestelde reorganisatieplannen.

- Cao bepalingen

Betreft een voorziening nieuwe cao per 1 april 2016. Omdat betrokken partijen nog in onderling overleg zijn, is op dit moment nog niet precies duidelijk of enkele aangepaste cao bepalingen met terugwerkende kracht van toepassing zijn. Het is de verwachting dat in de loop van 2019 meer duidelijkheid ontstaat.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen, wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening, die door de opbrengsten worden gedekt.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden in de resultatenrekening verwerkt, voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Aafje heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen, dat op het gemiddeld verdiende loon is gebaseerd, berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Aafje. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Aafje betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. De dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden bedraagt 101,0%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan de vereiste dekkingsgraad van 124,8% te bereiken in 2027 en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Aafje heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Aafje heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

5.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten:

- WLZ
- WMO
- ZVW

Bij de verdeling van de resultatenrekening per bedrijfssegment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces. De verdeling van indirecte kosten over de te onderscheiden zorgsoorten geschiedt op basis van de rapportage van het 4e kwartaal 2018.

5.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

5.1.4.6 Vennootschapsbelasting

Binnen de consolidatie van Stichting Aafje zijn besloten vennootschappen opgenomen, die aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen, waarvoor een fiscale eenheid is gevormd. Het hoofd van de fiscale eenheid is Aafje Beheer B.V. Alle deelnemingen van Aafje Beheer B.V. zijn opgenomen in de fiscale eenheid met uitzondering van Avicen Rijnmond B.V.

De vennootschapsbelasting wordt berekend over de gehele fiscale eenheid met inachtneming van het nominale tarief van 25% en de geldende vrijstellingen. De belastinglast opgenomen in de jaarrekening 2018, bedraagt € 713.436.

Voor de verschillen in waardering tussen de vennootschappelijke en fiscale jaarrekening wordt een latentie gevormd, die onder de voorzieningen is gepresenteerd.

Het saldo van deze verrekenbare verliezen ultimo 2018 bedraagt € 41.833 en is als volgt verrekenbaar.

	Fiscale eenheid Aafje Beheer B.V.	Voorvoeging en houdsterverliezen Aafje Beheer B.V.	Voorvoegingsverliezen Aafje Hulpthuis Drechtsteden B.V.	Totaal	Verrekenbaar tot en met het jaar
2009	-	4.263	-	4.263	2018
2011	-	3.507	-	3.507	2020
2012	-	34.063	-	34.063	2021
	-	41.833	-	41.833	

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-18	31-dec-17
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Kosten van goodwill	975.000	0
Totaal immateriële vaste activa	<u>975.000</u>	<u>0</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: investeringen	999.950	0
Af: afschrijvingen	-24.950	0
Boekwaarde per 31 december	<u>975.000</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Per 1 oktober 2018 heeft Stichting Aafje 50% van de aandelen in Transmitt Revalidatiezorg B.V. te Rotterdam verworven voor een totaalprijs van € 1 miljoen. De waarde boven de nominale waarde van de aandelen is als goodwill geactiveerd en zal in 10 jaar worden afgeschreven.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-18	31-dec-17
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	59.513.410	55.260.005
Machines en installaties	13.487.152	13.299.032
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	9.526.367	9.205.508
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	3.718.271	3.275.188
Gebouwen in Financial Lease	22.084.646	23.204.809
Totaal materiële vaste activa	<u>108.329.846</u>	<u>104.244.542</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	104.244.542	99.518.261
Bij: investeringen	18.396.870	16.057.095
Af: afschrijvingen	-14.274.340	-10.252.161
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	-316.207
Af: desinvesteringen	-37.226	-762.446
Boekwaarde per 31 december	<u>108.329.846</u>	<u>104.244.542</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

De bijzondere waardevermindering in 2017 ad € 316.207 heeft betrekking op resterende boekwaarde inzake gesloten locaties Zuidwijk en Zuiderkroon.

De locatie De Vijf Havens is in 2018 gerenoveerd. In 2019 start de renovatie van de locaties Smeetsland en De Twee Bruggen. De feitelijke gebruiksduur van diverse activa op deze locaties is hierdoor korter geworden dan de termijn waarover werd afgeschreven. De afschrijvingstermijn is hierop aangepast met in 2018 als gevolg hiervan, een extra last van € 2,4 miljoen.

Verkorting van de afschrijvingstermijn van aanloopverliezen en aanloopkosten inzake bedrijfsgebouwen naar 0 jaar heeft in 2018 geleid tot een extra last van € 1,8 miljoen. Zie verder 5.1.4.2 grondslagen van waardevermindering van activa en passiva.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Deelnemingen	75	0
Overige vorderingen	23.900	24.050
Totaal financiële activa	23.975	24.050

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2018	2017
	€	€
<u>Deelneming Transmitt Revalidatiezorg B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: Verkrijging aandelen	50	0
Boekwaarde per 31 december	50	0

Deelneming Martha Flora Rotterdam B.V.

Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: Verkrijging aandelen	25	0
Boekwaarde per 31 december	25	0

Overige vorderingen

Boekwaarde per 1 januari	24.050	184.619
Af: Waarborgsom Admiraalplein 173 te Dordrecht ivm opzegging huurcontract	0	-25.000
Af: Toekenning verwerkt in resultaat	0	-135.569
Af: Overige waarborgsommen	-150	0
	23.900	24.050

Toelichting:

De overige vorderingen betreft waarborgsom huur van het pand Aalborg 12, te Barendrecht van Aafje Hulpthuis BARR B.V.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Medische middelen	178.477	146.101
Overige voorraden	12.284	1.569
Totaal voorraden	190.761	147.670

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Omzet DBC's / DBC-zorgproducten	21.771.357	15.901.103
Af: ontvangen voorschotten	-550.959	-1.048.845
Af: ontvangen bedragen facturatie	-16.420.432	-11.114.201
Totaal onderhanden werk	4.799.966	3.738.057

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseer- de kosten en toegereken- de winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-18
	€	€	€	€
998418034 CVA Klin 01-14 Uren 00-07	2.019	0	0	2.019
998418053 CVA Klin 01-14 Uren 07-13	3.133	0	0	3.133
998418029 CVA Klin 15-28 Uren 00-20	6.111	0	0	6.111
998418022 CVA Klin 29-56 Uren 00-39	34.939	0	0	34.939
998418043 CVA Klin 57-91 Uren 00-75	41.569	0	0	41.569
998418071 CVA Klin 92-XX Uren 00-XX	33.144	0	0	33.144
998418036 Overig Klin 01-14 Uren 00-05	66.138	0	0	66.138
998418070 Overig Klin 01-14 Uren 05-09	76.529	0	0	76.529
998418069 Overig Klin 01-14 Uren 09-32	62.677	0	0	62.677
998418032 Overig Klin 15-28 Uren 00-14	147.699	0	0	147.699
998418067 Overig Klin 15-28 Uren 14-18	138.451	0	0	138.451
998418066 Overig Klin 15-28 Uren 18-41	309.124	0	0	309.124
998418065 Overig Klin 15-28 Uren 41-XX	32.135	0	0	32.135
998418026 Overig Klin 29-56 Uren 00-27	571.336	0	0	571.336
998418064 Overig Klin 29-56 Uren 27-36	400.950	0	0	400.950
998418063 Overig Klin 29-56 Uren 36-59	334.560	0	0	334.560
998418062 Overig Klin 29-56 Uren 59-XX	165.493	0	0	165.493
998418060 Overig Klin 57-91 Uren 00-52	725.121	0	0	725.121
998418074 Overig Klin 57-91 Uren 52-XX	295.714	0	0	295.714
998418073 Overig Klin 92-XX Uren XX-XX	354.092	0	0	354.092
Reeds gesloten maar nog te factureren DBC's	2.505.061	0	-550.959	1.954.102
Reservering Overproductie en Controle 2017	-955.068	0	0	-955.068
Totaal (onderhanden werk)	<u>5.350.925</u>	<u>0</u>	<u>-550.959</u>	<u>4.799.966</u>

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	tm 2017	2018	totaal
	€	€	€
Saldo per 1 januari	499.195	0	499.195
Financieringsverschil boekjaar	0	845.330	845.330
Correcties voorgaande jaren	-71.254	0	-71.254
Betalingen/ontvangsten	-477.122	0	-477.122
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-548.376</u>	<u>845.330</u>	<u>296.954</u>
Saldo per 31 december	<u>-49.181</u>	<u>845.330</u>	<u>796.149</u>
Stadium van vaststelling (per erkenning):			
Aafje (Rotterdam)	c	a	
Aafje (Zuid-Hollandse eilanden)	c	a	
Aafje (Waardeland)	c	a	

a= interne berekening / b= overeenstemming met zorgverzekeraars / c= definitieve vaststelling NZa

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	845.330	525.126
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-49.181	-25.931
	<u>796.149</u>	<u>499.195</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2018	2017
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	135.183.823	131.367.973
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	-134.338.493	-130.868.778
Totaal financieringsverschil	<u>845.330</u>	<u>499.195</u>

Toelichting:

Correcties voorgaande jaren betreft met name 2016 inzake zorgkantoor Rotterdam ad € 64.417.

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Vorderingen op debiteuren	7.602.986	7.427.617
Overige vorderingen	1.416.295	201.107
Vorderingen WMO	3.120.001	2.630.044
Vooruitbetaalde bedragen	1.100.469	1.927.217
Nog te ontvangen bedragen	1.602.594	950.947
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>14.842.345</u>	<u>13.136.932</u>

Toelichting:

De voorziening dubieuze debiteuren die in aftrek op de vorderingen debiteuren is gebracht, bedraagt € 75.238 (2017: € 32.342).

De stijging op de overige vorderingen betreft een vordering op het UWV inzake betaalde transitie vergoedingen. Van de overige vorderingen heeft € 1.035.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Bankrekeningen	8.959.786	6.157.578
Kassen	53.462	45.299
Deposito's	21.314.912	15.668.544
Totaal liquide middelen	<u>30.328.160</u>	<u>21.871.421</u>

Toelichting: Alle liquide middelen zijn direct opvraagbaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Kapitaal	45	45
Bestemmingsreserves	1.200.000	0
Bestemmingsfondsen	43.015.753	38.328.617
Algemene en overige reserves	7.272.262	5.349.521
Totaal groepsvermogen	51.488.060	43.678.183

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
Totaal kapitaal	45	0	0	45

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves	0	1.200.000	0	1.200.000
Totaal bestemmingsreserves	0	1.200.000	0	1.200.000

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	38.328.617	4.687.136	0	43.015.753
Totaal bestemmingsfondsen	38.328.617	4.687.136	0	43.015.753

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Overige reserves	5.349.521	1.922.741		7.272.262
Totaal algemene en overige reserves	5.349.521	1.922.741	0	7.272.262

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-2018	31-dec-2017
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	7.809.877	2.972.622
Herwaardering materiële vaste activa	0	0
Af: Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0	0
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van de instelling	7.809.877	2.972.622

Toelichting:

De Raad van Bestuur van Stichting Aafje heeft mede gezien de hoge klanttevredenheid, tal van nieuwe initiatieven en een gunstige financieel resultaat over 2018, besloten om alle medewerkers die per 1 april 2019 in dienst zijn van Stichting Aafje, eenmalig extra te waarderen met een bedrag van € 250 bruto per medewerker. Dit is ongeacht de functie of positie of duur van het dienstverband binnen de organisatie.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval & Correcties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Jubilea	921.104	33.286	845	28.128	925.417
Arbeidsongeschiktheid	1.204.972	446.769	325.297	-43.665	1.370.109
Reorganisatie	95.104	30.658	60.031	0	65.731
Cao bepalingen	707.571	482.066	0	-61.865	1.251.502
Totaal voorzieningen	<u>2.928.751</u>	<u>992.779</u>	<u>386.173</u>	<u>-77.402</u>	<u>3.612.759</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.848.979
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.763.780
hiervan > 5 jaar	0

Toelichting per categorie voorziening:

- Jubilea voorziening wordt bepaald door de blijfkans van het personeelsbestand per ultimo 2018 als basis te nemen. Vrijval & correcties bestaat uit een vrijval ad € 4K en een nagekomen correctie betrekking hebbende op 2017 vanuit de dochtervennootschappen ad € 24K.

- Door stijging van het langdurig verzuim loopt Aafje grotere risico's op kosten inzake arbeidsongeschiktheid. De stijging arbeidsongeschiktheidsvoorziening wordt met name veroorzaakt door een nagekomen correctie betrekking hebbende op 2017 vanuit de dochtervennootschappen ad € 133K.

- Om vanuit de overheid gewenste transitie in de ouderenzorg in de komende jaren te kunnen realiseren heeft Aafje in 2014 een reorganisatie doorgevoerd. Aafje heeft zich ingespannen om boventallig personeel waar mogelijk te herplaatsen. De voorziening voor de verdere afwikkeling van deze reorganisatie bedraagt per ultimo 2018 € 66K.

- Per 1 april 2016 is er een nieuwe cao. Omdat betrokken partijen nog in onderling overleg zijn, is op dit moment nog niet precies duidelijk of enkele aangepaste cao bepalingen met terugwerkende kracht van toepassing zijn. Het is de verwachting dat in de loop van 2019 meer duidelijkheid ontstaat. Vrijval & correcties bestaat uit een vrijval ad € 133K en een nagekomen correctie betrekking hebbende op 2017 vanuit de dochtervennootschappen ad € 195K.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Schulden aan banken	44.599.958	37.035.418
Gepassiveerde huurverplichtingen	19.866.858	20.739.882
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>64.466.816</u>	<u>57.775.300</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	60.698.268	58.132.686
Bij: nieuwe leningen	9.500.000	0
Bij: nieuwe gepassiveerde huurverplichtingen	0	6.263.483
Af: aflossingen	-2.746.103	-3.697.901
Stand per 31 december	<u>67.452.165</u>	<u>60.698.268</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-2.985.349	-2.922.969
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>64.466.816</u>	<u>57.775.300</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	2.985.349	2.922.969
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	64.466.816	57.775.300
hiervan > 5 jaar	44.985.633	44.153.353

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar bijlage 5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018.

Aafje heeft de intentie de schulden aan te houden tot einddatum contracten.

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Afgesloten kredietfaciliteit t.b.v. uitvoeren strategisch vastgoedplan

Voor de uitvoering van het strategisch vastgoedplan van Aafje zijn door ABN AMRO, Bank Nederlandse Gemeenten en Triodos leningsfaciliteiten vertrekt voor totaal € 57 miljoen, waarvan per ultimo 2018 € 9,5 miljoen is opgenomen. De verdeling van deze leningen over de 3 banken is als volgt:

ABN AMRO € 13.500.000 waarvan opgenomen per 31 december 2018 € 2.750.000.

Deze lening dient uiterlijk 1 september 2020 volledig te zijn opgenomen en loopt tot 1 juni 2030.

Het overeengekomen rentepercentage bedraagt 2,85% per jaar. Over het niet opgenomen bedrag wordt een rentefixatie provisie in rekening gebracht van 0,25% per jaar.

Bank Nederlandse Gemeenten € 30.000.000 waarvan opgenomen per 31 december 2018 € 4.000.000.

Dit betreft een kasgeldlening en loopt uiterlijk tot en met 31 december 2021. Het overeengekomen rentepercentage is gelijk aan de 1-maands Euribor (of een veelvoud daarvan, afhankelijk van de nader overeen te komen rentevast periode) met een opslag van 1,5%. Over het niet opgenomen deel van het kasgeld wordt een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht van 0,30% per jaar. De kasgeld lening dient uiterlijk 31 december 2021 te zijn omgezet in maximaal zes vaste geldleningen.

Triodos € 13.500.000

- Deel A € 2.750.000 opgenomen per 31 december 2018
- Deel B € 3.250.000 uiterlijk op te nemen per 1 oktober 2019
- Deel C € 7.500.000 uiterlijk op te nemen per 1 juli 2020

De looptijd van deze leningen bedraagt 20 jaar. Afhankelijk van opnamedatum en nog te kiezen rentevast periode ligt het overeengekomen rentepercentage tussen 2,52% en 3,25%.

Over het niet opgenomen deel van het krediet wordt een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht van 0,04% per maand (0,48% op jaarbasis).

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Verstrekte zekerheden

Aan Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (t.b.v. in eerdere jaren verstrekte geborgde leningen), ABN AMRO, Bank Nederlandse Gemeenten en Triodos is gezamenlijk een bedrag van € 111.400.000 (exclusief 40% opslag voor rente, boete en kosten) hypotheekrecht verleend op alle bestaande registergoederen van Aafje alsmede toekomstig te realiseren registergoederen, die vanuit het verstrekte krediet worden gefinancierd.

Tevens is door Aafje aan genoemde partijen een bezitloos pandrecht verstrekt op de huidige bedrijfsinventaris alsmede toekomstig bedrijfsinventaris voor zover gefinancierd vanuit het verstrekte krediet.

Overige voorwaarden

In de leningsovereenkomsten met ABN AMRO, Bank Nederlandse Gemeenten en Triodos is opgenomen dat gedurende de looptijd van de leningen de solvabiliteitsratio (na correctie immateriële vaste activa en (vorderingen) op deelnemingen) minimaal 20% bedraagt en de DSCR steeds hoger is dan 1,3.

Aafje mag in de periode 2019 – 2021 de leningen alleen opnemen, indien de gerealiseerde EBITDA hoger is dan € 14 miljoen.

Door Triodos is als aanvullende voorwaarde gesteld dat de DSCR na aftrek van € 3,2 miljoen vervangingsinvesteringen steeds hoger moet zijn dan 1,2.

Door de Bank Nederlandse Gemeenten is als aanvullende voorwaarde gesteld dat de enkelvoudige EBITDA minimaal 85% bedraagt van de geconsolideerde EBITDA en dat de enkelvoudige activa minimaal 85% bedraagt van de geconsolideerde activa. Genoemde ratio's dienen te worden berekend op basis van de enkelvoudige balans en resultatenrekening.

Per 31 december 2018 was de uitkomst van bovengenoemde bank convenanten als volgt:

Solvabiliteitsratio	31,75%
DSCR	3,32%
DSCR na correctie vervangingsinvesteringen	2,77%
EBITDA	€ 19,3 miljoen
Enkelvoudige activa/geconsolideerde activa	99,30%
Enkelvoudige EBITDA / geconsolideerde EBITDA	87,60%

Per ultimo 2018 voldoen genoemde ratio's derhalve aan de door de banken gestelde eisen.

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Crediteuren	5.144.462	7.512.815
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.935.460	1.862.126
Belastingen en sociale premies	4.370.123	3.776.521
Schulden terzake pensioenen	2.308.190	654.828
Nog te betalen salarissen	3.554.639	3.455.485
Vakantiegeld	4.742.972	4.468.728
Vakantiedagen	9.477.203	9.061.995
Overige schulden	4.454.273	5.630.492
Overige subsidies	0	66.529
Nog te betalen kosten	377.707	429.978
Vooruitontvangen opbrengsten	237.240	1.299.293
Huurverplichting korte termijn	4.116.298	1.060.843
Totaal overige kortlopende schulden	<u>40.718.567</u>	<u>39.279.633</u>

Van de huurverplichting korte termijn heeft € 1.966.404 een looptijd langer dan 1 jaar.

Voor een nadere toelichting zie volgende pagina

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Daling van de openstaande crediteuren wordt veroorzaakt door een extra betalingsrun per jaareinde. Tot deze betaalrun is besloten omdat Stichting Aafje per 1 januari 2019 is overgegaan naar een ander financieel pakket.

Stijging pensioenschulden wordt met name veroorzaakt door een nota van het pensioenfonds ad € 1,4 miljoen, die na jaareinde is betaald terwijl dit ultimo 2017 voor jaareinde heeft plaatsgevonden.

Vooruit ontvangen opbrengsten uit 2017 heeft voor € 1 miljoen betrekking op ontvangen gelden inzake kwaliteitsimpuls. De besteding hiervan heeft in 2018 plaatsgevonden.

Stijging huurverplichting korte termijn wordt veroorzaakt door verkoop van locatie Schiehoven. Van de verkoopopbrengst is € 3 miljoen gereserveerd voor de verschuldigde huur tot 15 oktober 2021.

13. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten, die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van de aan instellingen verschuldigde betalingen, blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate, waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vordering uit hoofde van handelsdebiteuren ad € 7.837K heeft voor € 6.692K betrekking op zorgverzekeraars waarvan 80% bij 3 partijen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de langlopende schulden is afhankelijk van de actuele rentestand. Het in 5.1.7 opgenomen overzicht langlopende schulden is aangevuld met 'datum renteherziening', waarmee de gebruiker van de jaarrekening in staat is de reële waarde te bepalen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Huurovereenkomsten

Verzorgingshuizen	Jaarbedrag in €	einddatum contract
Reyerheem incl. verpleegunit & dagbehandeling (Torenmolen)	542.500	jan-2033
Meerweide (Grote Hagen)	1.405.400	onbep. tijd
De Vijf Havens (Zevenkampse Ring)	921.600	jun-2024
De Nieuwe Plantage (Weteringstraat) (incl. verpl.unit) *1	310.700	
Overige		
Zuiderkroon 2e etage [Vlissingersplein 15]	12.800	nov-2023
Binnenhof [Niels Bohrplaats]	22.200	okt-2020
Charley Toorop Toren [Dagbehandeling]	39.100	okt-2019
Charley Toorop Toren [Huis kamers]	15.400	onbep. tijd
Charley Toorop Toren [Zorgpost]	17.100	onbep. tijd
Hesseplaats [Sigrid Undsetweg]	4.800	onbep. tijd
Dudokplein 114, Dordrecht	1.700	onbep. tijd
Zephyr, Talmaweg, Dordrecht	17.500	nov-2028
GZC Eureka, Burg de Raadsingel, Dordrecht	5.000	feb-2023
Haaswijkweg Oost 69a, Dordrecht [Parkhuis]	800	jan-2019
Vijverlaan 1003, Dordrecht	7.800	jan-2020
Zorghotel Maasstad	1.052.300	dec-2030
Marten Meesweg 141-145, Rotterdam (Alexanderhof)	179.200	feb-2021
Grote Hagen 96, Rotterdam	29.000	sep-2020
Molenvliet 55, Wijkzorg Lombardijen	10.100	onbep. tijd
Oostkousdijk, Wijkzorg Delfshaven Centrum	5.400	aug-2019
Schakel (Ghijseland 305a)	7.500	feb-2024
Boxbergenstraat 11, Gezondheidscentrum Beverwaard	2.200	aug-2019
Sportlaan 10, Heerjansdam	18.700	dec-2025
Tromplaan 49, Hendrik-Ido-Ambacht	9.300	sep-2020
Windsingel 166, Barendrecht	5.500	onbep. tijd
Aar 193, locatie Aarhof te Rotterdam	32.500	jan-2019
Halleyweg 259, Dordrecht	6.300	dec-2019
Rotterdamseweg 72, Zwijndrecht	5.500	jul-2020
Ganzerikplein 50, Rotterdam	1.300	onbep. tijd
Spinozaweg 451, Koningshof, Rotterdam *2	594.300	nbn
Te Hoogerbrugge IV *3	199.800	
Tijdelijke huisvesting Reyerheem	40.300	feb-2019
Admiraalplein 407, Dordrecht	2.400	onbep. tijd
Asserweg 235 (Schiehoven), Rotterdam	1.100.000	sep-2021
Bramantenstraat 30-34, Rotterdam	9.800	dec-2019
Dudokerf 6, Dordrecht	3.600	jul-2019
Jan Luyckenstraat 8M, Ridderkerk	33.700	okt-2023
Laan op Zuid 135, Rotterdam	8.400	aug-2020
Noordstraat 73C, Ridderkerk	2.200	sep-2020
Plantageweg 3b, Zwijndrecht	500	onbep. tijd
Schoolstraat 3	4.600	jun-2020
Maasstadweg 4 (Geboortehotel), Rotterdam	38.700	aug-2020
Schubertlaan 1 (Martha Flora), Rotterdam		aug-2020
Haringvliet 2 (Havenziekenhuis), Rotterdam	273.900	aug-2020

*1 Locatie wordt in 2019 gereserveerd, voor nu opgenomen verplichting op basis van opleverdatum aanneemovereenkomst. Einddatum contract is 12 jaar na opleverdatum van renovatie.

*2 Loopt tot einde renovatie Smeetsland (2021) en wordt nu gebruikt voor klanten De Nieuwe Plantage gedurende renovatie.

*3 Uitgangspunt voor startdatum is 1 april 2019. Locatie wordt momenteel verbouwd en wordt na oplevering aan Aafje verhuurd. Einddatum contract is 15 jaar na oplevering en start huurovereenkomst.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Verplichtingen in het kader van nieuwbouw / renovatieprojecten	Verplichting	Uitgaven 2018	Openstaand
Aanneemovereenkomst excl. BTW inzake renovatie De Vijf Havens <i>Onderhoudstermijnen uit aanneemovereenkomst te vervallen in 2019</i>	436.142		436.142
Aanneemovereenkomst excl. BTW inzake renovatie Te Hoogerbrugge <i>Volgens kostenverdeelstaat bij aanneemovereenkomst (verhuurder SOR)</i>	736.586	254.631	481.955
Aanneemovereenkomst excl. BTW inzake renovatie De Nieuwe Plantage <i>Volgens kostenverdeelstaat bij aanneemovereenkomst (verhuurder SOR)</i>	1.846.155	581.525	1.264.630
Aanneemovereenkomst excl. BTW inzake renovatie De Twee Bruggen Aanneemovereenkomst van Wijnen-Alcomel-Bectro	10.565.849		10.565.849
Aanneemovereenkomst incl. BTW inzake renovatie Smeetsland Aanneemovereenkomst van Wijnen-Alcomel-Bectro	17.936.265		17.936.265

Overeenkomst met betrekking tot samenwerking Martha Flora exploitatie BV & Fundis ontwikkelbedrijven II BV

- verstrekken van kredietfaciliteit van minimaal € 25K en maximaal € 50K
- verstrekken van een lening van minimaal € 25K en maximaal € 133K

In het kader van de huurovereenkomsten zijn bankgaranties verstrekt tot een bedrag van € 295.000,-

Door ABN AMRO is een werkkapitaalfaciliteit verstrekt ter grootte van € 15.000.000. Deze wordt elk jaar stilzwijgend verlengd voor de periode van een jaar.

In het kader van de bij de WfZ geborgde leningen is er een mogelijke verplichting tot het betalen van een obligo van 3% van de restschuld ad. € 38.897.546 ofwel € 1.166.926 ingeval het risicovermogen van Stichting Aafje minder dan het garantieniveau bedraagt.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Voor zorginstellingen is bij de financiering van geriatrische revalidatiezorg, wijkverpleging en verpleging en verzorging 2018 sprake van een macrobeheersinstrument. Dit macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg voor voornoemde zorg terug te vorderen bij zorginstellingen. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de 'Aanwijzing macrobeheersinstrument instellingen voor geriatrische revalidatiezorg', respectievelijk 'Aanwijzing macrobeheersinstrument wijkverpleging' en 'Aanwijzing macrobeheersinstrument verpleging en verzorging' 2018.

Voor 2015 heeft de NZa het macrobeheersinstrument voor bovengenoemde zorg niet ingezet.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Stichting Aafje is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van het uit de macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Financial lease	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	104.406.271	22.406.539	18.716.652	3.275.188	29.095.711	177.900.361
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	49.146.266	9.107.507	9.511.144	0	5.890.902	73.655.819
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>55.260.005</u>	<u>13.299.032</u>	<u>9.205.508</u>	<u>3.275.188</u>	<u>23.204.809</u>	<u>104.244.542</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	13.641.230	1.476.105	2.836.452	443.083	0	18.396.870
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	9.387.825	1.287.985	2.478.367	0	1.120.163	14.274.340
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	16.230.065,00	251.340	1.908.391	0	0	18.389.796
cumulatieve herwaarderingen	0,00	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	16.230.065,00	251.340	1.908.391	0	0	18.389.796
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	281.970	0	0	281.970
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	244.744	0	0	244.744
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>37.226</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>37.226</u>
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>4.253.405</u>	<u>188.120</u>	<u>320.859</u>	<u>443.083</u>	<u>-1.120.163</u>	<u>4.085.304</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	101.817.436	23.631.304	19.362.743	3.718.271	29.095.711	177.625.465
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	42.304.026	10.144.152	9.836.376	0	7.011.065	69.295.619
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>59.513.410</u>	<u>13.487.152</u>	<u>9.526.367</u>	<u>3.718.271</u>	<u>22.084.646</u>	<u>108.329.846</u>
Afschrijvingspercentage	0%-20%	5%-20%	5%-33,33%	0,0%	0,0%	

BIJLAGE

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Lening gever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke-lijke rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Datum rente herziening	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2019	Gestelde zeker heden
		€			%	€	€	€	€	€				€	
BNG	16-5-2011	10.000.000	40	Onderhands	4,335%	8.375.000	0	250.000	8.125.000	6.875.000	33	16-5-2021	Lineair	250.000	WFZ
NWB	16-5-2011	9.200.000	20	Onderhands	3,960%	6.440.000	0	460.000	5.980.000	3.680.000	13	17-5-2021	Lineair	460.000	WFZ
NWB	16-5-2011	10.000.000	40	Onderhands	4,390%	8.500.000	0	250.000	8.250.000	7.000.000	33	17-5-2021	Lineair	250.000	WFZ
Rabobank	21-7-2010	3.200.000	29	Onderhands	3,260%	2.427.586	0	110.345	2.317.241	1.765.517	21	31-7-2019	Lineair	110.345	WFZ
Rabobank	21-7-2010	1.000.000	9	Onderhands	2,790%	222.222	0	111.111	111.111	0	1	nvt	Lineair	111.111	WFZ
BNG	2-1-2007	10.000.000	30	Onderhands	4,025%	6.333.333	0	333.333	6.000.000	4.333.333	18	1-12-2026	Lineair	333.333	WFZ
BNG	2-1-2007	10.420.109	30	Onderhands	3,995%	6.599.402	0	347.337	6.252.065	4.515.381	18	1-9-2021	Lineair	347.337	WFZ
Subtotaal						38.897.544	0	1.862.126	37.035.418	28.169.231				1.862.126	

Afgesloten kredietfaciliteit t.b.v. uitvoeren strategisch vastgoedplan (zie ook toelichting op langlopende schulden 5.1.5 punt 11)

Lening gever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke-lijke rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Datum rente herziening	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2019	Gestelde zeker heden
		€			%	€	€	€	€	€				€	
BNG	16-7-2018	30.000.000	1 maand	Onderhands	1,5%+ Euribor	0	4.000.000	0	4.000.000	0	nvt	nvt	Lineair	0	Hypotheek
Triodos	20-7-2018	2.750.000	20	Onderhands	2,520%	0	2.750.000	0	2.750.000	2.090.000	19	nvt	Lineair	73.334	Hypotheek
ABN	30-6-2018	2.750.000	13	Onderhands	2,850%	0	2.750.000	0	2.750.000	387.500	12	nvt	Lineair	0	Hypotheek
Subtotaal						0	9.500.000	0	9.500.000	2.477.500				73.334	
Totaal						38.897.544	9.500.000	1.862.126	46.535.418	30.646.731				1.935.460	

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

5.1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

SEGMENT WLZ

	<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	140.597.266	133.307.935
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	4.760.826	3.792.880
Overige bedrijfsopbrengsten	9.824.555	6.121.914
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>155.182.647</u>	<u>143.222.729</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	101.465.872	98.905.164
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	11.050.671	8.658.009
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	316.207
Overige bedrijfskosten	33.327.680	28.566.920
Som der bedrijfslasten	<u>145.844.223</u>	<u>136.446.300</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	9.338.424	6.776.429
Financiële baten en lasten	-2.554.466	-2.949.617
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	<u>6.783.958</u>	<u>3.826.812</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>6.783.958</u></u>	<u><u>3.826.812</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	6.783.958	3.826.812
	<u><u>6.783.958</u></u>	<u><u>3.826.812</u></u>

5.1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

SEGMENT WMO

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	24.190.934	21.369.082
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	127.167	0
Overige bedrijfsopbrengsten	122.269	29.180
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>24.440.370</u>	<u>21.398.262</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	19.302.286	18.465.776
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	258.160	284.871
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	0
Overige bedrijfskosten	2.202.194	1.811.048
Som der bedrijfslasten	<u>21.762.640</u>	<u>20.561.695</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	2.677.730	836.567
Financiële baten en lasten	-41.553	-61.272
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	<u>2.636.177</u>	<u>775.295</u>
Vennootschapsbelasting	-713.436	-163.727
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>1.922.741</u></u>	<u><u>611.568</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	1.922.741	611.568
	<u><u>1.922.741</u></u>	<u><u>611.568</u></u>

5.1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

SEGMENT ZVW

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	66.407.533	61.511.435
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	0	0
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>66.407.533</u>	<u>61.511.435</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	51.549.091	46.674.464
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	2.990.459	1.309.281
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	0
Overige bedrijfskosten	12.292.657	14.993.448
Som der bedrijfslasten	<u>66.832.207</u>	<u>62.977.193</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-424.674	-1.465.758
Financiële baten en lasten	-472.148	0
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	<u>-896.822</u>	<u>-1.465.758</u>
Financiële baten en lasten	0	0
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-896.822</u></u>	<u><u>-1.465.758</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	-896.822	-1.465.758
	<u><u>-896.822</u></u>	<u><u>-1.465.758</u></u>

5.1.8.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT WLZ	6.783.958	3.826.812
SEGMENT WMO	1.922.741	611.568
SEGMENT ZVW	-896.822	-1.465.758
	<u>7.809.877</u>	<u>2.972.622</u>
Resultaat volgens geconsolideerde resultatenrekening	<u>7.809.877</u>	<u>2.972.622</u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

15. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)		
Opbrengsten GRZ DBC	21.771.357	15.901.103
Opbrengsten Eerstelijns verblijf	6.529.022	9.851.281
Opbrengsten Thuiszorg	38.107.154	35.939.864
Subtotaal zorgverzekeringswet	66.407.533	61.692.248
<u>Opbrengsten wet langdurige zorg (WLZ)</u>		
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	135.183.823	131.184.445
Correctie inzake productieplafond wettelijk budget	740.746	-740.746
Correctie opbrengsten kwaliteitsimpuls waarvan besteding 2018	1.000.000	-1.000.000
Correctie budget voorgaand boekjaar	-71.254	-329.268
Subtotaal wet langdurige zorg	136.853.315	129.114.431
Opbrengsten Wmo	25.937.385	24.568.185
Overige zorgprestaties	1.997.500	813.588
Totaal	231.195.733	216.188.452

Toelichting:

Door overstijging van het productieplafond in het jaar 2018, inzake GRZ DBC is de opbrengst € 600K neerwaarts bijgesteld.

Voor een toelichting op correctie budget voorgaand boekjaar, zie 5.1.5 punt 5 vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ in de toelichting op de geconsolideerde balans.

16. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Subsidies Wlz/Zvw-zorg (ELV 2017 wordt vermeld bij de opbrengsten zorgverzekeringswet)	355.199	1.234.075
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	4.532.794	2.558.805
Totaal	4.887.993	3.792.880

Toelichting:

De stijging van de overige subsidies wordt met name veroorzaakt door sectorplan plan 2017-2018 (€1.057K), samen Sterk 010 (€848K).

17. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Overige dienstverlening	3.661.290	3.423.082
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel)	1.551.936	1.788.999
Opbrengsten inzake huur en verkoop onroerend goed	4.733.598	939.013
Totaal	9.946.824	6.151.094

Toelichting:

De stijging van de opbrengsten onroerend goed wordt veroorzaakt door opbrengst verkoop locatie Schiehoven.

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	123.225.553	117.031.227
Sociale lasten	18.201.816	17.254.359
Pensioenpremies	9.568.928	8.876.046
Andere personeelskosten:	6.146.022	4.632.678
Subtotaal	157.142.319	147.794.310
Personeel niet in loondienst	15.174.930	16.251.094
Totaal personeelskosten	172.317.249	164.045.404
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Wlz	1.790	1.697
Zvw	765	729
Wmo	695	652
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	3.250	3.077

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	24.950	0
- materiële vaste activa	14.274.340	10.252.161
Totaal afschrijvingen	14.299.290	10.252.161

Toelichting:

Voor een toelichting op de stijging van de materiële vaste activa, zie 5.1.5 punt 2 Materiële vaste activa.

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	316.207
Totaal	0	316.207

Toelichting:

De bijzondere waardevermindering in 2017 ad € 316.207 heeft betrekking op resterende boekwaarde inzake gesloten locaties Zuidwijk en Zuiderkroon.

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

21. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	13.255.211	13.582.676
Kantoorkosten	11.195.859	9.072.288
Softwarekosten	3.072.229	2.783.756
Accountantskosten	411.223	370.950
Algemene kosten	2.515.273	1.407.269
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	6.241.270	5.472.558
Onderhoud en energiekosten	5.792.791	5.545.002
Huur en leasing	6.082.131	6.732.949
Dotaties en vrijval voorzieningen	-743.456	403.968
Totaal overige bedrijfskosten	47.822.531	45.371.416

Toelichting:

Specificatie dotaties en vrijval voorzieningen	2018	2017
	€	€
- Dotatie voorziening reorganisatie	30.658	0
- Dotatie voorziening jubilea	25.205	-10.435
- Dotatie arbeidsongeschiktheidsvoorziening	235.681	606.452
- Compensatie transitievergoeding UWV	0	0
- Vrijval verlieslatend huurcontract Zuiderkroon	0	-18.714
- Vrijval voorziening groot onderhoud Verpleeg Oproep Systeem	0	-173.335
	291.544	403.968

22. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Rentebaten	6.329	5.035
Rentelasten	-3.074.496	-3.015.924
Totaal financiële baten en lasten	-3.068.167	-3.010.889

23. Vennootschapsbelasting

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Vennootschapsbelasting te betalen	-713.436	-163.727
	-713.436	-163.727

Toelichting :

Voor een toelichting op de vennootschapsbelasting, zie 5.1.4.6 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

WNT verantwoording 2018 Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels van toepassing zijnde regelgeving van het Ministerie van VWS de dato 26 november 2015 (regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg en jeugdhulp).

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels is € 189.000 klasse V (12 punten). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Aan alle eisen van de WNT, inclusief het overgangsrecht, is voldaan.

24. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

	drs. G.I.W.M. Buck	drs. P.W. Ploegsma
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	192.196	192.207
Beloningen betaalbaar op termijn	11.532	11.520
<i>Subtotaal</i>	203.727	203.727
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt
Totaal bezoldiging	203.727	203.727
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	zie toelichting	zie toelichting
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
Gegevens 2017		
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	192.392	190.496
Beloningen betaalbaar op termijn	11.176	11.167
<i>Subtotaal</i>	203.568	201.663
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
Totaal bezoldiging	203.568	201.663

Toelichting:

De WNT bezoldiging voor de heren Buck en Ploegsma vloeit voort uit de gemaakte schriftelijke afspraken voor in werkingtreding van de regeling bezoldigingsmaxima sector zorg- en jeugdhulp d.d. 1 januari 2016. Het overgangsrecht is ingegaan op 1 januari 2016.

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

	ir. P.A.R.J. Vismans	dr. C.M.G.J. Houtzagers	dr. F. Haak-van der Lely
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12

Bezoldiging

Totale bezoldiging	22.680	15.120	15.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet teruggontvangen bedrag

nvt nvt nvt

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

nvt nvt nvt

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

nvt nvt nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12	01-07 tm 31-12

Bezoldiging

Totale bezoldiging	21.720	14.480	7.240
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	9.050

	dr. M.W. de Jong	mr. N.W.C. Michon-van Tuel	drs. F. Örgü
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12

Bezoldiging

Totale bezoldiging	15.120	15.120	15.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900	18.900	18.900

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet

nvt nvt nvt

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

nvt nvt nvt

Toelichting op de vordering wegens

nvt nvt nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12	01-01 tm 31-12

Bezoldiging

Totale bezoldiging	14.480	14.480	14.480
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.100	18.100	18.100

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Functiegegevens	Mr. C.M.E. van Schelven
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Wachtgeld gerechtigde
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2013
Ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	574.702
Individueel toepasselijk maximum	75.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	574.702
Waarvan betaald in 2018	63.798
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Zie toelichting
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt

Toelichting:

De met de heer C.M.E. van Schelven bij zijn aanstelling in 1997 (en dus afgesloten voor 6 december 2011) overeengekomen wachtgeldregeling is ontleend aan de CAO .

Het dienstverband met de heer van Schelven is per 31 december 2013 beëindigd. Uiterlijk tot datum pensioen (19-06-2018) ontvangt de heer van Schelven een wachtgeld op basis van het salaris over 2013 (€ 212.913). Dit wachtgeld wordt afgebouwd op basis van onderstaand schema:

- 1 januari 2014 tot 1 juli 2014	100%
- 1 juli 2014 tot 1 oktober 2014	80%
- 1 oktober 2014 tot 1 oktober 2016	75%
- 1 oktober 2016 tot 19 juni 2018	70%

Neveninkomsten worden op het wachtgeld in mindering gebracht.

Alle uit deze regeling voortvloeiende lasten zijn in 2013 volledig in de jaarrekening vermeld en ten laste van het resultaat geboekt.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

25. Honoraria accountant

	2018	2017
	€	€
De honoraria van de accountant over 2018 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening 2018	148.800	0
2 Controle van de jaarrekening 2017	258.037	171.368
3 Controle van de jaarrekening 2016	0	179.334
4 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	4.386	20.247
5 Fiscale advisering	0	0
6 Niet-controlediensten	0	64.747
Totaal honoraria accountant	411.223	435.696

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 24.

5.1.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	975.000	0
Materiële vaste activa	2	107.545.606	103.658.959
Financiële vaste activa	3	2.455.922	1.025.829
Totaal vaste activa		110.976.528	104.684.788
Vlottende activa			
Voorraden	4	190.761	147.670
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	4.799.966	3.738.057
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	845.330	525.126
Debiteuren en overige vorderingen	7	12.473.169	12.310.756
Liquide middelen	8	23.599.890	15.990.635
Totaal vlottende activa		41.909.116	32.712.244
Totaal activa		152.885.644	137.397.032
	Ref.	31-dec-18	31-dec-17
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	9		
Kapitaal		45	45
Bestemmingsreserves		1.200.000	0
Bestemmingsfondsen		43.015.753	38.328.617
Algemene en overige reserves		7.272.262	5.349.521
Totaal eigen vermogen		51.488.060	43.678.183
Voorzieningen	10	2.048.350	1.983.413
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	64.466.816	57.775.300
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	49.181	25.931
Overige kortlopende schulden	12	34.833.237	33.934.205
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		34.882.418	33.960.136
Totaal passiva		152.885.644	137.397.032

5.1.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	14	228.698.000	214.070.942
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	15	4.760.826	3.792.880
Overige bedrijfsopbrengsten	16	9.824.555	5.917.693
Som der bedrijfsopbrengsten		243.283.381	223.781.515
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	17	147.575.102	140.125.553
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	14.041.130	9.967.290
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	19	0	316.206
Overige bedrijfskosten	20	72.753.399	68.061.795
Som der bedrijfslasten		234.369.631	218.470.844
BEDRIJFSRESULTAAT		8.913.750	5.310.671
Financiële baten en lasten	21	-1.103.873	-2.338.049
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		7.809.877	2.972.622
Buitengewone baten			
RESULTAAT BOEKJAAR		7.809.877	2.972.622
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2018 €	2017 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve		1.200.000	0
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		4.687.136	2.361.054
Algemene / overige reserves		1.922.741	611.568
		7.809.877	2.972.622

5.1.11 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

5.1.11.1 Algemeen

De waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wijken niet af van de geconsolideerde waarderingsgrondslagen.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Voor een nadere specificatie van immateriële vaste activa wordt verwezen naar 5.1.5 punt 1 Toelichting op de geconsolideerde balans.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	59.513.411	55.260.006
Machines en installaties	13.447.487	13.249.971
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	8.781.791	8.668.985
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	3.718.271	3.275.188
Gebouwen in Financial Lease	22.084.646	23.204.809
Totaal materiële vaste activa	107.545.606	103.658.959
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	103.658.959	98.858.979
Bij: investeringen	17.902.826	15.833.476
Af: afschrijvingen	-14.016.179	-9.967.290
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	-316.206
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	-750.000
Boekwaarde per 31 december	107.545.606	103.658.959

Toelichting:

Voor een nadere toelichting van de afschrijvingen, zie 5.1.5 punt 2 Materiële vaste activa.

3. Financiële vaste activa

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Deelneming Aafje Beheer B.V.	1.785.847	220.829
Deelneming Transmitt Revalidatiezorg B.V.	50	0
Deelneming Martha Flora Rotterdam B.V.	25	0
Lening u/g Aafje Beheer B.V.	670.000	805.000
Overige vorderingen	0	0
Totaal financiële vaste activa	2.455.922	1.025.829
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		
	2018	2017
	€	€
<u>Deelneming Aafje Beheer B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	220.829	143.460
Bij: correctie boekwaarde	52.125	0
Bij: aandeel in het resultaat	1.512.893	77.369
Boekwaarde per 31 december	1.785.847	220.829

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

	2018	2017
	€	€
<u>Deelneming Transmitt Revalidatiezorg B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: Verkrijging aandelen	50	0
Boekwaarde per 31 december	50	0
<u>Deelneming Martha Flora Rotterdam B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: Verkrijging aandelen	25	0
Boekwaarde per 31 december	25	0
<u>Lening Aafje Beheer B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	805.000	1.368.678
Bij: afgesloten nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	-135.000	-563.678
Boekwaarde per 31 december	670.000	805.000

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
		€		€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Aafje Beheer B.V.	Wmo	18.000	100%	1.785.847	1.512.893
Transmitt Revalidatiezorg B.V.	Revalidatie	50	50%	nnb	nnb
Martha Flora Rotterdam B.V.	WLZ	25	25%	nnb	nnb

4. Voorraden

Voor een nadere specificatie van de voorraden wordt verwezen naar 5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Voor een nadere specificatie van onderhanden werk wordt verwezen naar 5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

Voor een nadere specificatie van financieringstekort en financieringsoverschot wordt verwezen naar 5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Vorderingen op debiteuren	7.657.618	7.362.838
Vorderingen op groepsmaatschappijen	882.699	2.014.451
Overige vorderingen	1.258.687	169.746
Vooruitbetaalde bedragen	1.071.571	1.812.774
Nog te ontvangen bedragen	1.602.594	950.947
Totaal debiteuren en overige vorderingen	12.473.169	12.310.756

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 75.238 (2017: € 32.342).

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Bankrekeningen	8.549.237	5.952.410
Kassen	50.653	39.133
Spaardeposito's	15.000.000	9.999.092
Totaal liquide middelen	23.599.890	15.990.635

Toelichting: Alle liquide middelen zijn direct opvraagbaar.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

9. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Kapitaal	45	45
Bestemmingsreserves	1.200.000	0
Bestemmingsfondsen	43.015.753	38.328.617
Algemene en overige reserves	7.272.262	5.349.521
Totaal eigen vermogen	51.488.060	43.678.183

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
Totaal kapitaal	45	0	0	45

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves	0	1.200.000	0	1.200.000
Totaal bestemmingsreserves	0	1.200.000	0	1.200.000

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	38.328.617	4.687.136	0	43.015.753
Totaal bestemmingsfondsen	38.328.617	4.687.136	0	43.015.753

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Overige reserves	5.349.521	1.922.741	0	7.272.262
Totaal algemene en overige reserves	5.349.521	1.922.741	0	7.272.262

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2018 en resultaat over 2018

	Eigen vermogen	Resultaat
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	51.488.060	7.809.877
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	51.488.060	7.809.877

Toelichting:

In de consolidatie zijn geen andere stichtingen opgenomen, waardoor het vermogen en resultaat enkelvoudig en geconsolideerd gelijk zijn.

De Raad van Bestuur van Stichting Aafje heeft mede gezien de hoge klanttevredenheid, tal van nieuwe initiatieven en een gunstige financieel resultaat over 2018, besloten om alle medewerkers die per 1 april 2019 in dienst zijn van Stichting Aafje, eenmalig extra te waarderen met een bedrag van € 250 bruto per medewerker. Dit is ongeacht de functie of positie of duur van het dienstverband binnen de organisatie.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Jubilea	822.058	25.205	400	0	846.862
Arbeidsongeschiktheid	1.066.251	235.681	166.175	0	1.135.757
Reorganisatie	95.104	30.658	60.031	0	65.731
Verlieslatend huurcontract	0	0	0	0	0
Voorz. groot onderhoud V.O.S.	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	1.983.413	291.544	226.606	0	2.048.350

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	210.273
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	803.077
hiervan > 5 jaar	0

Toelichting per categorie voorziening:

Voor een toelichting op de voorzieningen, zie 5.1.5 punt 10 Toelichting op de geconsolideerde balans.

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Voor een nadere specificatie van de langlopende schulden wordt verwezen naar 5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.

12. Overige kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Crediteuren	4.997.639	7.236.855
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.935.460	1.862.126
Belastingen en sociale premies	3.459.928	3.258.213
Schulden terzake pensioenen	1.918.931	458.498
Nog te betalen salarissen	2.555.204	2.516.686
Vakantiegeld	3.765.930	3.536.502
Vakantiedagen	7.201.840	6.687.766
Schulden op groepsmaatschappijen	194.342	227.221
Overige schulden	4.451.440	5.723.671
Overige subsidies	0	66.529
Huurverplichtingen korte termijn	4.116.298	1.060.843
Vooruitontvangen opbrengsten	236.225	1.299.295
Totaal overige kortlopende schulden	34.833.237	33.934.205

Van de huurverplichting korte termijn heeft € 1.966.404 een looptijd langer dan 1 jaar.

Toelichting per categorie voorziening:

Voor een toelichting op de overige kortlopende schulden, zie 5.1.5 punt 12 Toelichting op de geconsolideerde balans.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Voor een nadere specificatie van de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen wordt verwezen naar 5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

14. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
<u>Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)</u>		
Opbrengsten GRZ DBC	21.771.357	15.901.103
Opbrengsten Eerstelijns verblijf	6.529.022	9.851.281
Opbrengsten Thuiszorg	38.107.154	35.939.864
Subtotaal zorgverzekeringswet	66.407.533	61.692.248
<u>Opbrengsten wet langdurige zorg (WLZ)</u>		
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	135.183.823	131.184.445
Correctie inzake productieplafond wettelijk budget	740.746	-740.746
Correctie opbrengsten kwaliteitsimpuls waarvan besteding 2018	1.000.000	-1.000.000
Correctie budget voorgaand boekjaar	-71.254	-329.268
Subtotaal wet langdurige zorg	136.853.315	129.114.431
Opbrengsten Wmo	1.989.779	3.312.216
Opbrengsten Wmo contracten uitgevoerd door groepsmaatschappijen	21.693.201	19.251.572
Overige zorgprestaties	1.754.172	700.475
Totaal	228.698.000	214.070.942

Toelichting:

Voor een toelichting van de opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning, zie 5.1.8 punt 14 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

15. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Subsidies Wlz/Zvw-zorg (ELV 2017 wordt vermeld bij de opbrengsten zorgverzekeringswet)	355.199	1.234.075
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	4.405.627	2.558.805
Totaal	4.760.826	3.792.880

Toelichting:

Voor een toelichting op de Subsidies Wlz/Zvw-zorg, zie 5.1.8 punt 15 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Overige dienstverlening	3.766.601	3.483.186
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel)	1.324.356	1.495.494
Overige opbrengst onroerend goed	4.733.598	939.013
Totaal	9.824.555	5.917.693

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

17. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	104.650.432	99.361.076
Sociale lasten	15.038.394	14.377.759
Pensioenpremies	8.376.037	7.785.250
Andere personeelskosten:	5.101.141	3.577.759
Subtotaal	133.166.004	125.101.844
Personeel niet in loondienst	14.409.098	15.023.709
Totaal personeelskosten	147.575.102	140.125.553
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Wlz	1.790	1.697
Zvw	765	729
Wmo	0	0
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	2.555	2.425

18. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	24.950	0
- materiële vaste activa	14.016.180	9.967.290
Totaal afschrijvingen	14.041.130	9.967.290

Toelichting:

Voor een toelichting op de stijging van de materiële vaste activa, zie 5.1.5 punt 2 Materiële vaste activa.

19. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	316.206
Totaal	0	316.206

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

20. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	18.289.259	18.435.150
Kantoorkosten	10.977.742	8.866.802
Softwarekosten	2.792.954	2.551.673
Accountantskosten	270.531	276.794
Algemene kosten	1.533.728	705.425
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	6.241.270	5.472.558
Onderhoud en energiekosten	5.725.779	5.473.269
Huur en leasing	5.972.391	6.624.584
Dotaties en vrijval voorzieningen	-743.456	403.968
Wmo contracten uitgevoerd door groepsmaatschappijen	21.693.201	19.251.572
Totaal overige bedrijfskosten	<u>72.753.399</u>	<u>68.061.795</u>

Toelichting:

Specificatie dotaties en vrijval voorzieningen:	2018	2017
	€	€
Dotatie voorziening reorganisatie	30.658	0
Dotatie voorziening jubilea	25.205	-10.435
Dotatie arbeidsongeschiktheidsvoorziening	235.681	606.452
Compensatie transitievergoedingen UWV	-1.035.000	0
Vrijval verlieslatend huurcontract Zuiderkroon	0	-18.714
Vrijval voorziening groot onderhoud Verpleeg Oproep Systeem	0	-173.335
Totaal	<u>-743.456</u>	<u>403.968</u>

21. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Rentebaten	33.727	55.463
Resultaat deelnemingen	1.922.741	611.568
Subtotaal financiële baten	<u>1.956.468</u>	<u>667.031</u>
Rentelasten	-3.060.341	-3.005.013
Rentelasten groepsmaatschappijen	0	-67
Subtotaal financiële lasten	<u>-3.060.341</u>	<u>-3.005.080</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.103.873</u>	<u>-2.338.049</u>

Toelichting:

Resultaat deelnemingen bestaat uit resultaat Aafje Beheer B.V. ad € 1.512.893 en vrijval voorziening op de vorderingen Aafje Hulphuis BARR B.V. (correctie resultaat voorgaande jaren € 140K negatief en vrijval negatief eigen vermogen € 242K) en Aafje Hulphuis Drechtsteden B.V. (vrijval negatief eigen vermogen € 308K). Deze voorziening was getroffen in verband met negatief eigen vermogen bij deze deelnemingen en valt vrij als gevolg van het door deze deelnemingen gerealiseerd resultaat.

5.1.14 VASTSTELLING EN GOEDKEURING JAARREKENING

De Raad van Bestuur van Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 16 mei 2019.

De Raad van Toezicht van Stichting Aafje thuiszorg huizen zorghotels heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 16 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld moeten worden.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

drs. G.I.W.M. Buck CCMM
voorzitter Raad van Bestuur

W.G.

drs. P.W. Ploegsma MBA
lid Raad van Bestuur

W.G.

ir. P.A.R.J. Vismans
voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

dr. C.M.G.J. Houtzagers
vice-voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

dr. F. Haak-van der Lely
lid Raad van Toezicht

W.G.

dr. M.W. de Jong
lid Raad van Toezicht

W.G.

mr. N.W.C. Michon-van Tuel
lid Raad van Toezicht

W.G.

drs. F. Örgü
lid Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

5.2.2 Statutaire regeling omtrent winstbestemming

In de statuten van Stichting Aafje zijn geen bepalingen opgenomen omtrent een winstbestemming.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht en de raad van bestuur van Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels

Verklaring over de in het jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit:

- jaaroverzicht;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de RvW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de RvW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de RvW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RvW. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 29 mei 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Verschoor RA